Published on (https://www.bnm.md)

31.03.2017

Conturile internaționale ale Republicii Moldova pentru anul 2016 (date provizorii)

Conturile internaționale pentru anul 2016 (date provizorii) – materialul analitic integral [1]

În anul 2016, economia Republicii Moldova a înregistrat o creștere reală de 4.1 la sută, după contractarea PIB-ului cu 0.4 la sută în anul 2015. Această creștere s-a datorat în cea mai mare măsură majorării valorii adăugate brute în agricultură, comerț și în serviciile de intermediere financiară.

Cu toate că volumul fizic al bunurilor exportate a înregistrat creșteri semnificative în trimestrele III-IV 2016, valoarea acestora s-a majorat neesențial comparativ cu anul 2015 din cauza prețurilor în scădere (tabelul 1). Concomitent s-au diminuat și prețurile bunurilor importate, însă tempoul de diminuare a avut o tendință descrescătoare. La aceasta a contribuit, în special, decizia țărilor OPEC și a altor țări exportatoare de petrol, luată în noiembrie 2016, de a reduce volumele de extragere a țițeiului, ceea ce a condus la majorarea prețurilor la sfârșitul anului. Astfel, dacă în trimestrele I-III 2016 raportul de schimb în comerțul exterior cu bunuri al Republicii Moldova arăta o dinamică pozitivă (prețurile la bunurile exportate diminuându-se mai lent decât prețurile celor importate), în trimestrul IV 2016 evoluția raportul de schimb s-a inversat.

Anul 2016, de asemenea, a fost marcat de o apreciere semnificativă a dolarului SUA, ceea ce a cauzat deprecierea leului moldovenesc.

Pe piața internă, indicele prețurilor de consum în decembrie 2016 faţă de decembrie 2015 a constituit 102.4 la sută.

Remiterile personale primite de rezidenții Republicii Moldova s-au diminuat de la 21.7 la sută raportate la PIB în anul 2015, până la 19.9 la sută în anul 2016, în special, ca urmare a scăderii intrărilor din Federația Rusă, atât ca rezultat al micșorării valorii acestora cu 4.7 la sută, cât și al creșterii PIB-ului în prețuri curente cu 3.6 la sută în 2016.

Tabelul 1. *Indicatorii macroeconomici principali ai Republicii Moldova*

	U.M.	2015	Tr. I 2016	Tr. II 2016	Tr. III 2016	Tr. IV 2016	2016
Produsul intern brut în preţuri curente	mil. lei	122,563	27,097	31,434	39,749	36,196	134,477
Produsul intern brut în preţuri curente	mil. USD	6,514	1,350	1,588	2,009	1,807	6,750
PIB, indicii volumului fizic	%	99.6	100.8	101.8	106.3	106.5	104.1
Export de bunuri, indicii volumului fizic	%	101	90	99	121	123	n.a.
Export de bunuri, indicii valorii unitare	%	83	95	98	96	96	n.a.
Import de bunuri, indicii volumului fizic	%	95	104	107	112	111	n.a.
Import de bunuri, indicii valorii unitare	%	79	88	93	94	99	n.a.
Raportul de schimb în comerțul exterior cu bunuri	%	105.1	108.0	105.4	101.8	96.8	n.a.
Rata de schimb medie pe perioadă	MDL/USD	18.8161	20.0737	19.7957	19.7896	20.0363	19.9238
Remiterile personale / PIB	%	21.7	21.5	22.1	17.6	19.3	19.9
Fluxurile de ISD (acumularea netă de pasive) / PIB	%	3.6	3.0	0.0	3.4	0.9	1.8

Surse: BNM, BNS

Deficitul **contului curent** a constituit 276.58 mil. USD (diminuându-se cu 33.3 la sută față de anul 2015). Raportat la PIB, acesta a constituit 4.1 la sută și s-a redus cu 2.3 puncte procentuale (p.p.) comparativ cu anul precedent (tabelul 2). Îmbunătățirea s-a datorat scăderii deficitului din comerțul exterior cu bunuri și servicii (cu 2.7 p.p., raportat la PIB). Concomitent, evoluția negativă a balanței veniturilor primare a influențat contul curent în sensul deteriorării (-0.3 p.p.), în primul rând din cauza scăderii remunerării salariaților rezidenți pentru munca prestată patronilor nerezidenți (-1.4 p.p.). Deși excedentul înregistrat la veniturile secundare s-a majorat în termeni absoluți, pe fundalul PIB-ului crescător raportul balanței veniturilor secundare la PIB a rămas practic constant.

Tabelul 2. *Contribuțiile principalelor componente la evoluția contului curent al balanței de plăți*

	2015	Tr. I 2016	Tr. II 2016	Tr. III 2016	Tr. IV 2016	2016	Modificarea ponderii 2016 / 2015
	%						p.p.
Contul curent / PIB	**-6.4**	-5.9	-4.8	-4.9	-1.2	**-4.1**	2.3
Balanța comercială / PIB	**-30.0**	-30.6	-30.3	-23.6	-26.4	**-27.3**	2.7
Export de bunuri și servicii / PIB	**38.0**	39.0	39.0	33.7	42.7	**38.4**	0.4
Import de bunuri și servicii / PIB	**68.0**	69.6	69.3	57.3	69.1	**65.8**	-2.3
Balanța veniturilor primare / PIB	**7.0**	6.8	8.1	5.2	6.8	**6.7**	-0.3
Intrări de venituri primare / PIB, din care:	**12.5**	11.5	12.2	10.4	10.4	**11.0**	-1.5
Remunerarea salariaților / PIB	**12.0**	11.0	11.7	10.0	10.0	**10.6**	-1.4
Ieșiri de venituri primare / PIB, din care:	**5.5**	4.7	4.1	5.2	3.6	**4.4**	-1.1
Venituri din investiții / PIB	**4.2**	3.4	3.0	4.4	2.6	**3.4**	-0.8
Balanța veniturilor secundare / PIB	**16.6**	17.9	17.3	13.5	18.3	**16.6**	-0.1
Intrări de venituri secundare / PIB, din care:	**18.8**	20.1	19.4	15.2	20.2	**18.5**	-0.3
Transferuri personale / PIB	**11.6**	12.3	12.3	9.5	11.0	**11.1**	-0.5
Cooperarea internațională curentă / PIB	**3.0**	2.9	2.7	2.0	5.0	**3.2**	0.2
Ieșiri de venituri secundare / PIB	**2.2**	2.1	2.0	1.8	1.8	**1.9**	-0.3
Contul de capital / PIB	**0.4**	-0.8	-0.7	-0.9	-0.4	**-0.7**	-1.1
Necesarul net de finanţare (soldul conturilor curent şi de capital) / PIB	**-6.0**	-6.7	-5.5	-5.8	-1.7	**-4.8**	1.2

Balanța comerțului exterior cu bunuri s-a îmbunătățit grație majorării exporturilor, în pofida creșterii importurilor de bunuri (s-au majorat importurile de bunuri de consum, în timp ce importurile de bunuri de capital și bunuri intermediare s-au diminuat). Sub aspect regional, evoluția exporturilor a fost determinată de situația economică a principalilor parteneri comerciali din CSI. Cu toate că, în trimestrul IV 2016, Federația Rusă a depășit recesiunea economică, înregistrând o dinamică pozitivă a PIB-ului, declinul din trimestrele I-III a lăsat o amprentă asupra exporturilor moldovenești în Rusia, acestea scăzând în anul 2016 cu 2.9 la sută comparativ cu anul 2015. Totodată, după recesiunea din 2015, Ucraina a înregistrat o creștere reală, ceea ce a avut un impact pozitiv asupra exporturilor Republicii Moldova în această țară (+8.4 la sută). La majorarea exporturilor în Ucraina a contribuit anularea, la sfârșitul anului 2015, a taxelor temporare la mărfurile de import ce au fost introduse anterior cu scopul stabilizării balanței de plăți. În Belarus însă recesiunea economică a continuat și în anul 2016, ceea ce s-a reflectat în scăderea cu 21.3 la sută a exporturilor Republicii Moldova în această țară. Se remarcă, de asemenea, o scădere substanțială a exporturilor către Kazahstan (de 4.4 ori), la care a contribuit interzicerea, începând cu 1 iulie 2016, a tranzitului pe teritoriul Federației Ruse a mărfurilor ce intră de pe teritoriul Ucrainei, precum și deprecierea considerabilă a tenghe-ului kazah.

Dinamica exporturilor în țările Uniunii Europene a fost neuniformă, oglindind deosebirile în performanțele economice ale țărilor-membre UE. Dacă, per total, exporturile de bunuri ale Republicii Moldova în UE au înregistrat o dinamică pozitivă în a doua jumătate a anului, rezultând într-o creștere anuală considerabilă, evoluția exporturilor pe țări-membre UE a fost diferită. În special s-au majorat exporturile către România (cu 23.2 la sută) și Bulgaria (de 2.6 ori), în timp ce exporturile în Marea Britanie și Italia s-au diminuat (respectiv, cu 18.7 la sută și 16.2 la sută). De remarcat faptul că majorarea în anul 2016 față de anul 2015 a exporturilor către UE în termeni absoluți (+80.39 mil. USD) a compensat integral scăderea exporturilor în CSI (-77.51 mil. USD).

În ceea ce privește celelalte țări (altele decât UE și CSI), o creștere semnificativă a fost înregistrată la exporturile către țările Orientului Mijlociu, în special Irak (cu 53.8 la sută). De asemenea, s-au majorat exporturile către țările Asiei de Est și Sud-Est, în special Malaiezia (de 3.4 ori) și China (cu 68.2 la sută).

Contul de capital a înregistrat un sold negativ de 46.71 mil. USD, determinat de diminuarea intrărilor de transferuri de capital din exterior primite de administrația publică pentru finanțarea proiectelor investiționale.

Ca rezultat al tranzacțiilor curente și de capital efectuate de rezidenții Republicii Moldova cu străinătatea pe parcursul anului 2016, **necesarul net de finanțare** (suma dintre soldurile conturilor curent și de capital din balanța de plăți) s-a diminuat cu 17.5 la sută față de anul 2015 și a constituit 323.29 mil. USD, ceea ce reprezintă 4.8 la sută în raport cu PIB (6.0 la sută în anul 2015).

Principala sursă de acoperire a necesarului net de finanțare în anul 2016 (tabelul 3), reflectată în **contul financiar** al balanței de plăți, au fost activele sub formă de numerar și depozite în valută ale agenților economici rezidenți și ale populației (care au scăzut în 2016 cu 454.69 mil. USD, alimentând piața valutară internă). La acoperirea necesarului de finanțare au contribuit, de asemenea, intrările de capital sub formă de credite comerciale și avansuri și de împrumuturi contractate din exterior. Intrările nete de pasive sub formă de investiții directe în anul 2016 au continuat tendința descrescătoare, înregistrând cea mai mică valoare din ultimii zece ani (124.39 mil. USD, -46.9 la sută față de 2015). La scăderea intrărilor nete de ISD în Republica Moldova parțial a contribuit conjunctura mondială nefavorabilă (conform datelor UNCTAD,

fluxurile globale de ISD au scăzut în anul 2016 cu 13 la sută din cauza creșterii economice globale slabe), dar și situația internă a fost printre cauzele menținerii reticenței investitorilor străini.

Tabelul 3. *Sursele de acoperire a necesarului net de finanțare, fluxuri financiare nete*

	2015	Tr. I 2016	Tr. II 2016	Tr. III 2016	Tr. IV 2016	2016	Modificarea ponderii 2016 / 2015
	% în raport cu PIB						p.p.
Contul financiar	**-6.8**	**-10.8**	**-4.1**	**-4.3**	**0.4**	**-4.3**	**2.5**
Investiții directe, din care:	**-3.5**	**-2.4**	**0.3**	**-3.3**	**-0.8**	**-1.6**	**1.9**
Participații la capital și acțiuni, exceptând reinvestirea profiturilor	-0.9	-1.0	-0.4	-0.9	-1.1	-0.8	0.1
Reinvestirea profiturilor	-1.9	-1.6	-1.1	-2.9	0.2	-1.4	0.5
Instrumente de natura datoriei	-0.7	0.2	1.7	0.4	0.1	0.6	1.3
Investiții de portofoliu și derivate financiare	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**
Alte investiții, din care:	**1.4**	**-7.2**	**-14.6**	**-15.0**	**-4.5**	**-10.5**	**-12.0**
Numerar și depozite	3.2	-6.3	-10.3	-9.2	3.1	-5.6	-8.8
Împrumuturi	-0.3	1.6	-0.3	-2.8	-5.2	-2.0	-1.7
Credite comerciale și avansuri	-1.5	-2.6	-4.0	-3.0	-2.5	-3.0	-1.5
Alte creanțe / pasive	0.1	0.1	0.1	0.0	0.1	0.1	0.0
Modificarea activelor de rezervă	**-4.7**	**-1.2**	**10.2**	**14.0**	**5.7**	**7.9**	**12.6**

Notă: (-) – intrări nete de capital, (+) – ieșiri nete de capital

Poziția investiţională internaţională a Republicii Moldova (conform MBP5), la 31.12.2016, a rămas net debitoare şi a constituit -5,979.23 mil. USD, soldul negativ majorându-se față de sfârşitul anului 2015 cu 7.0 la sută: activele externe însumând 3,389.09 mil. USD, în scădere cu 1.4 la sută, iar pasivele – 9,368.32 mil. USD, în creştere cu 3.8 la sută. Aceasta a determinat înrăutăţirea raportului dintre stocul activelor şi pasivelor externe cu 1.9 p.p., până la 36.2 la sută la 31.12.2016. Stocul angajamentelor faţă de investitorii străini direcţi

a reprezentat 3,581.43 mil. USD (în creștere cu 3.3 la sută de la începutul anului) şi a constituit 38.2 la sută din totalul pasivelor externe (tabelul 4).

Tabelul 4. *Indicatorii principali aferenţi poziţiei investiţionale internaţionale*

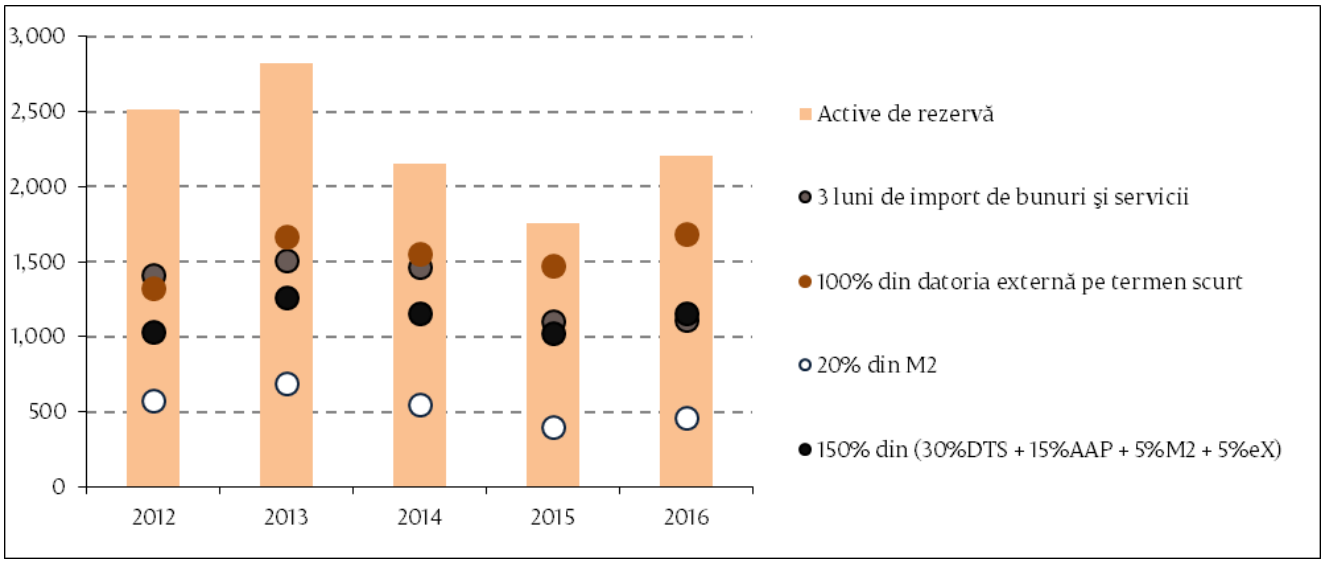
	UM	31.12. 2015	31.03. 2016	30.06. 2016	30.09. 2016	31.12. 2016	31.12.2016 / 31.12.2015 (%)
Poziţia investiţională internaţională netă	mil. USD	-5,587.73	-5,823.93	-5,907.88	-6,051.80	-5,979.23	107.0
Stocul activelor externe / stocul pasivelor externe	%	38.1	36.1	35.2	35.4	36.2	-1.9 p.p.
Stocul investiţiilor directe în economia națională	mil. USD	3,466.07	3,492.39	3,501.81	3,579.49	3,581.43	103.3
Ponderea investițiilor străine directe în stocul pasivelor	%	38.4	38.3	38.4	38.2	38.2	-0.2 p.p.
Ponderea împrumuturilor (fără împrumuturile intragrup) în stocul pasivelor	%	32.6	32.5	32.2	32.1	32.0	-0.6 p.p.
Stocul activelor oficiale de rezervă	mil. USD	1,756.81	1,746.33	1,874.60	2,146.72	2,205.93	125.6
Stocul activelor oficiale de rezervă / Import mediu lunar (pe 12 luni) de bunuri şi servicii	luni	4.8	4.9	5.3	6.0	6.0	125.4

Pe parcursul anului 2016 a avut loc reconsolidarea activelor oficiale de rezervă, astfel, la 31.12.2016, stocul lor a depășit nivelul înregistrat la finele anului 2014, majorându-se cu 25.6 la sută față de sfârșitul anului 2015 și constituind 2,205.93 mil. USD. Volumul activelor oficiale de rezervă corespunde tuturor criteriilor de suficiență:

- acoperirea a cel puțin 3 luni de importuri de bunuri și servicii (au acoperit 6.0 luni);
- acoperirea integrală prin rezerve a datoriei externe pe termen scurt (au acoperit 130.5 la sută);
- acoperirea a 20% din masa monetară M2 (au acoperit 94.9 la sută);
- acoperirea a 100-150% din suma: 30% din datoria pe termen scurt + 15% din alte angajamente de portofoliu + 5% din M2 + 5% din exporturi de bunuri și servicii (au acoperit 288.6 la sută) (diagrama 1).

Diagrama 1. *Indicatorii suficienței activelor oficiale de rezervă ale Republicii Moldova la sfârșit de perioadă,*

mil. USD

Notă: DTS – datoria pe termen scurt (după scadența originală), AAP – alte angajamente de portofoliu, M2 – masa monetară, eX – export de bunuri și servicii. Criteriile se bazează pe recomandările FMI din "Assessing Reserve Adequacy - Specific Proposals", aprilie 2015:
http://www.imf.org/external/np/pp/eng/2014/121914.pdf [2]

Datoria externă brută a Republicii Moldova (MBP6) la 31.12.2016 a înregistrat 6,594.69 mil. USD, majorându-se pe parcursul anului 2016 cu 3.3 la sută (tabelul 5). Datoria publică şi public garantată a reprezentat 27.0 la sută din totalul datoriei externe, însumând 1,778.90 mil. USD, majorându-se de la începutul anului cu 4.5 la sută. Datoria privată negarantată s-a cifrat la 4,815.79 mil. USD, în creştere cu 2.9 la sută de la finele anului precedent. Cea mai mare parte a stocului datoriei externe brute îi revine datoriei pe termen lung (74.4 la sută). Ponderea creditorilor organizații internaționale și guverne străine în stocul datoriei externe a Republicii Moldova sub formă de împrumuturi şi alocări de DST a constituit 43.5 la sută.

Tabelul 5. *Indicatorii principali aferenţi datoriei externe (MBP6)*

	UM	31.12. 2015	31.03. 2016	30.06. 2016	30.09. 2016	31.12. 2016	31.12.2016 / 31.12.2015 (%)
Datoria externă brută	mil. USD	6,381.24	6,436.60	6,438.72	6,609.15	6,594.69	103.3
Datoria externă publică şi public garantată	mil. USD	1,702.04	1,708.97	1,704.98	1,776.96	1,778.90	104.5
Datoria externă pe termen lung	mil. USD	4,909.52	4,935.97	4,891.89	4,943.53	4,904.58	99.9
Ponderea datoriei externe publice şi public garantate în datoria externă brută	%	26.7	26.6	26.5	26.9	27.0	0.3 p.p.
Ponderea datoriei externe pe termen lung în datoria externă brută	%	76.9	76.7	76.0	74.8	74.4	-2.6 p.p.
Ponderea creditorilor organizații internaționale și guverne străine în datoria externă sub formă de împrumuturi şi alocări de DST	%	43.3	43.0	42.7	43.4	43.5	0.2 p.p.
Active oficiale de rezervă / Datoria externă pe termen scurt	%	119.4	116.4	121.2	128.9	130.5	11.1 p.p.

Balanța de plăți pentru anul 2016 (date provizorii) [3];

Poziția investițională internațională la sfârșitul anului 2016 (date provizorii) [4];

Datoria externă brută la sfârșitul anului 2016 (date provizorii) [5].

Seriile statistice sunt disponibile începând cu anul 1995 pentru balanţa de plăţi conform MBP5 și cu anul 2009 pentru balanţa de plăţi conform MBP6, anul 1998 pentru poziţia investiţională internaţională, anul 2001 pentru datoria externă conform MBP5 și anul 2009 pentru datoria externă conform MBP6.

Balanța de plăți (MBP6)

[6]

Datoria externă (MBP6)

[7]

Balanța de plăți [8]

Poziția investițională internațională [9]

Datoria externă [10]

See also

Tags

Balanţa de Plăţi [11]

Datoria Externă [12]

Poziţia Investiţională Internaţională [13]

statistics [14]

evoluția conturilor internaționale [15]

conturile [16]

Source URL:
https://www.bnm.md/en/node/54883

Related links:

[1] https://www.bnm.md/files/CI-2016-prel.pdf [2] http://www.imf.org/external/np/pp/eng/2014/121914.pdf [3] https://www.bnm.md/ro/content/balanta-de-plati-pentru-anul-2016-date-provizorii [4] https://www.bnm.md/ro/content/pozitia-investitionala-internationala-la-sfarsitul-anului-2016-date-provizorii [5] https://www.bnm.md/ro/content/datoria-externa-la-sfarsitul-anului-2016-date-provizorii [6] https://www.bnm.md/files/bp-bpm6-2009-2016-ro.xls [7] https://www.bnm.md/files/DE-BPM6-2009-2016-ro.xls [8] https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP12.xhtml?id=0&lang=ro [9] https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP13.xhtml?id=0&lang=ro [10] https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP1.xhtml?id=0&lang=ro [11] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Balanţa de Plăţi [12] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Datoria Externă [13] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Poziţia Investiţională Internaţională [14] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=statistics [15] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=evoluția conturilor internaționale [16] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=conturile